

Protokol o hodnocení kvalifikační práce

Název bakalářské práce: "KRÁSA JE SKRYTÁ V HARMONII"/Eckhart Tolle/

Práci předložil student: BcA. Veronika DUSILOVÁ

Studijní obor a specializace: Design kovu a šperku

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil: MgA. Sára Vaníček Milesson

1. Cíl práce

Dílo působí ve svém celku propracovaně, autorka se svědomitě ponořila do rešerší/výzkumu, vše má logické řazení a vše je dobře zaznamenáno, vizuálně i textově. Velice pozitivně hodnotím pracovní nasazení. Technické zpracování dle fotodokumentace vypadá, že je provedené pečlivě... Vše ale doufám posoudím lépe naživo.

Toto bude více otázkou vkusu, ale jediné, s čím příliš nesouzním, je přehnaná snaha o kontrolu nad materiálem.

Dřevu, organickému materiálu (obzvláště rodinné lípě), by více slušelo, kdyby byly alespoň nějaké části díla ponechány třeba surové. Celkově by to zapadalo do konceptu plného přirozenosti a návratů k ní... Občas je dobré nechat některé věci mimo svoje snažení- té "náhodě", která nás dalece přesahuje. Dílo to vnitřně odlehčí a navenek divákovi zpřístupní, protože bude obsahovat nějakou složku "univerzality". Naopak dílo, do kterého je zasahováno příliš, bývá pře-estetizované a působí upjatě a nedynamicky/neživě. Vyvážit tyto dva přístupy je podle mého pouze o zkušenostech výtvarníka...

Nyní se dostávám ke konceptu, který v tomto díle chápu jako hlavní část celku.

"I hear you, sister". Z podstaty souhlasím... a soucítím.

...sama jsem prošla několika "přechodovými fázemi" ženy. Byla jsem dívka, byla jsem těhotná, i potratila, mám za sebou porod, laktační psychózu... v posledních letech můžu z první řady sledovat, jak vypadá klimax... a také jak vypadá velmi pokročilé stáří ženy, které ve své křehkosti nejvíce trpí předešlými traumaty.

Kromě velkých jsou tu i malá, ale opakující se traumata. Slova jako "citlivost, jemnost, křehkost" u lidí často vyvolají spíš shovívavý úsměv na tváři, ale jejich soustavné odpírání, které ženy napříč společnostmi zažívají, je v celospolečenském a generačním kontextu velký problém- ztrácíme tak schopnost předávání lásky.

Nevědomý rodič předá svoji nejsilnější emoci dítěti, které ji v dospělosti předává dál- bohužel bolest je vnějškově citelnější, než jemnost lásky. Takto vzniká začarovaný kruh, dědičný hřích. Ženy, jejichž archetyp je jemný, tím trpí nejvíce.

Celý stav problematiky menstruace to velmi dobře zrcadlí. Je skvělé, že vznikají díla, která se tomuto tématu věnují. Je dobré, že se o sebe ženy zajímají.

Souhlasím, že je rituál důležitým prvkem, který západní společnosti chybí. Věřím ale, aby byl rituál efektivní, měl by být především v jednoduché každodennosti, přístupný pro všechny- bez národnosti, bez pohlaví, bez zabarvení esoterie, bez iniciací, bez tajemství, které plodí elitářství...a zadarmo... Rituál by měl být vnitřně nastavený na přirozenost/rytmus světa- protože stvoření/příroda je reálně to, co nás všechny spojuje bez vnějších rozdílů- třeba rytmy dne, východ a západ slunce, střídání úplňků, ročních dob...

Některé přirozené rituály, jako střídání období, jsou ale dlouhodobě ohroženy sobeckým konáním člověka a rytmus střídání, jistotu, na které jsme existenciálně závislí se mění v nečekané situace a nevyzpytatelné bouře- což v kolektivním pod/vědomí vyvolává pocit nejistoty, který produkuje hlubší rozdělování společnosti... proto se lidé často uchylují k "umělým" rituálům, které mohou mít pochybné zdroje i výsledky...

Základem úspěšné terapie je svoji bolest sdílet, mluvit o ní, o traumatech, zkušenostech...

Proto velice oceňuji s jakou snahou se Veronika snaží podělit o vlastní zkušenosti s nemocí v rodině, vlastní bolestí a s jakou upřímností hledá... Velice oceňuji autentické rozhovory s ženami- celé dílo se tím oživuje a dostává reálný smysl.

Oceňuji práci s bylinami a aromaterapií, která by mohla velice pomáhat při léčbách těžších i lehčích diagnóz.

2. Stručný komentář hodnotitele

(omlouvám se, komentář nemůže v tomto případě být stručný)

Přes vlastní sympatie k tématu, pracovnímu nasazení a celkovému zpracování, musím přejít k negativní kritice.

Starozákonní příběhy

-Příběh o Adamovi a Evě *nepochází* z Nového zákona, ale ze Starého. Věřím, že to byl překlep.

-Chybí zdroj: BIBLE. Pokud uvádíme tak zásadní a základní příběh z knihy Genesis o prvních lidech, bylo by korektnější vycházet ve zkoumání nejprve originálu, nikoli "volného"(pravděpodobně chybného, účelově upraveného nebo neúplného) přepisu z jiné knihy.

-Pokud se věnujeme základním pojmům a symbolům, bylo by ideální jít ve zkoumání ještě hlouběji, i dobré překlady starých mýtů mohou mnoho důležitých informací skrýt. Podívejme se na příběh o prvních lidech v rozboru hebrejštiny. Zde příklad, který doufám změní optiku na symbolické postavení ženy:

-“A-DAM” v hebrejštině znamená “z-krve”, krev je v židovské tradici symbolem “přítomnosti boha/duše v člověku”, to slovo říkalo také “podobám se”. Slovo “adam” původně nebylo jméno... “Adam”, člověk, byl stvořen k podobnosti Boha. “Adam”=“podobající se, mající krev a duši”.

Představme si čerstvého “adama”, zatím bez pohlaví, ne muž, ne žena. Jen lidská bytost (rostoucí embryo v děloze ženy, nový vznikající život, je ve svých prvních měsících taky pohlavně nedefinovaný- ani holčička, ani chlapeček a zároveň oboje. Biblický “adam” byl takový zárodek, Eden dělohou, kde je bezpečí a nekonečná výživa.).

Chodil sám po Edenu, společnost mu dělala zvířata- u nich ale plnost lásky stejného druhu nenacházel... protože byl stvořen k podobnosti boží, chtěl tak jako Bůh, i on někomu projevovat svoji lásku (protože to je to, co opravdu naplňuje duši člověka). Adam Boha poprosil o společnost. Bůh stvořil z Adamova žebra Evu.

Proč je toto považováno ženami za méně hodnotné? Že byla žena druhá a jen z žebra? Pokud víme, že “adam” není jméno, ale označení “z krve, podobající se” a není v pravém smyslu mužem, v textech pouze označován třetím rodem “On”, pohlaví a rozdělení na dva se tedy v logické návaznosti definovalo v naprosto stejný čas, muž a žena vznikli nastejno ve chvíli, kdy se “adam” vzdal kusu sebe.

Otázka, že žena nebyla stvořena z prachu země jako “adam”? “Adam” přece pro potřebu lásky musel *obětovat* žebro, kost, aby od Boha dostal někoho STEJNÉHO druhu, jako je on... Hebrejské označení pro “kost”(esem) mimo jiné znamená “sílu”... I to mění výchozí pozici chápání.

Pokud by “adam” dostal někoho nově vytvořeného, ne ze své vlastní hmoty/síly, nebyly by ty dvě bytosti spolu kompatibilní. On a Ona jsou z jednoho těsta- to symbolizuje jednotu, nikoli útlak jednoho druhým. Adam a Eva jsou komplementární. Je to o ztělesnění duality mužského a ženského archetypu, ale v jednotě. V harmonii. V lásce. Láska nemůže existovat bez vztahu.

-Doporučila bych se podívat i třeba na slova "muž" a "žena" v hebrejštině- "iš" a "iša"...

-Obecně problematiku ženy a jejího postavení velmi dobře rozebírá ve studii "Žena ve starém zákoně" Milan Balabán.

Zjistíme, že tu nepopíratelně existuje rovnost, princip muže se ale nachází a plně projevuje více ve hmotné realitě, žena však více v duchovní- činy žen se v hmotě až tolik neprojevují, což je zdánlivý důvod k pocitu nespravedlnosti. Ale ten důvod je jen vnějškový. Muž by nám mohl stejně závidět predispozici k napojení na přirozenost, ale nezávidí. (Mužská mysl nejspíš snáze přijímá "danosti".) Dílo ženy je neviditelné, ale hodnotu má stejnou, ne-li větší.

-Nedovolené trhání ovoce ze stromu Poznání, vyhnání z Ráje a trest- i to má symbolickou logiku ať se nám to líbí nebo ne. V jednoduchosti je to alegorie rodiče a dítěte. Není jednodušší příklad, než ten ze života: v případě, že dítě udělá něco navzdory, mělo by být rodičem dáno jasně najevo, že "takhle ne"- to stejné přece v příběhu udělá Bůh- jako správný otec nastaví mantinely- Adam a Eva musí převzít odpovědnost za své jednání. (Myslím, že se nám z dnešního pohledu zhýčkaného evropana zdá Boží trest ze Starého zákona příliš krutý, je dobré to brát v kontextu doby vzniku).

-Bylo by dobré se podívat blíže třeba i na symbol krve a proč krvácející ženy nesměly např. na modlitby. Třeba v židovské tradici je krev symbolem "duše v člověku"- "adam"="z krve"- přímé napojení na Stvořitele... tedy symbolicky "prolévání krve"/její výtok pro starozákonní lidi znamená v přeneseném smyslu odcházení duše/oslabení ducha. Pro velmi duchovní společnost starověkých lidí "oslabení ducha" znamená potenciální náchylnost k volání "odvrácené strany"...nepřipuštění k modlitbám nebylo tedy motivováno představou méněcennosti ženy, ale pouze duchovním principem.

Bohužel se mnoho významů a symbolů v průběhu času ztratilo v překladech a nedokonalých nebo účelových interpretacích a cenzurách, z mnoha se stala politika. Důležité je nezapomínat na to dobré v nich- na to, co hovoří o přirozenosti.

Pojem Lilith

Fascinaci postavou svévolné Lilith do určité úrovně chápu, není to ale postava, která je hodná obdivu. Pokusím se logicky odůvodnit.

-Celé Stvoření provází harmonie, vše do sebe zapadá, vše má uklidňující řád...

Stvoření=přirozenost/příroda=dobro. Výskyt příběhu Lilith ve Starém zákoně by byl velkou kakofonií. Mytologie Stvoření světa je mimo jiné alegorie růstu a vzniku pravidelného rytmu-harmonie, nikoli kolísavého chaosu a chyb. Lilith by byla v příběhu logickou chybou. Alegorie/obraznosti jsou jako jazykové fráze- jsou dané a nesmějí se měnit- pokud se nějak změní, jejich význam se překrutí a vytratí. Obraznosti nemají "chyby".

-Pokud chápeme Stvoření a jeho řád jako "Natura"/přírodu, je vzpoura Lilith proti Bohu, *resp. Stvoření/přírodě*, vzpourou proti oné základní přirozenosti. Je to vzpoura proti harmonii, komplementárnosti, jednotě, proti lásce. Pokud mluvíme o vzpouře proti přirozenosti, mluvíme o "chtění" opaku dobra- a to je chaos... chaos je smrt.

Pokud se chceme navracet k přirozenosti, nemůžeme se paličatě bouřit a jít proti ní (což dnešní společnost úspěšně dělá v globálním měřítku a chápu, že je těžké rozeznat nějaké hranice. Ale dobro a zlo hranice mají.)

Pokud hledáme opravdovou svobodu, nemůžeme ji přece hledat v charakteru jako je Lilith, která si dělá co chce- je egoistická, bezohledná, nikoli v dobrém smyslu emancipovaná, tedy vědomá žena. Svoboda přece není "dělat si co chceme"- tak si to představuje nezralá mysl malého dítěte, které není ještě schopno vnímat širší kontexty. Svoboda je klid duše.

Přijetí...samozřejmě láska.

Udržet si ji je samo o sobě lopocení, těžká a neustávající duševní práce. Lidé jsou pohodlní a rádi si ulevují od povinností nebo omlouvají nepravosti a paradoxně je svádí na "přirozenost".

-Ikdyby Lilith opravdu ve Starém zákoně existovala (k čemuž nejsou žádné relevantní důkazy), není přesto z logiky věci dobré adorat postavu, která je manželkou a matkou nejhorších démonů, tedy těch, kteří se ze závidy bouří proti Bohu, *resp.*

Stvoření/přírodě=dobru, a jsou opakem života, tedy i opakem přirozenosti, jsou neřádem, násilím... jsou smrtí v nesmíření.

Menses/Žena/Byliny

-Ne všechny přístupy k menstruaci/*resp.* k ženám byly v historii tak patetické a je škoda, že nejsou zmíněny ani okrajově. Např. antropologové Durkheim nebo Lévi-Strauss se o cykličnosti žen zmiňují v zajímavých kontextech...

-Byly zmíněny třeba menstruační domy, různé prvky minulosti, chybí mi ale do celkového kontextu nějaké informace o aktuální situaci menstruační/ženské problematiky. Co třeba "menstruační dovolená", kterou Španělsko zavádí jako první země v Evropě?

-Chybí mi nějaké "vyústění", nastínění jak s bude dílem a konceptem nakládáno, jaká je vize autorky, pokračování...

-Pokud se vrátíme k bylinám a ženám, stálo by za to si všimnout Hildegardy von Bingen.

Zdroje

-Pro co největší vhled a objektivitu jsem se podívala na nějaké výstupy a web Barbory Zemanové a našla si některou uvedenou literaturu. Mám dojem líbivého závoje esoterie, která slibem nikdy nezarmoutí... neumenšuji tím osobní zážitek v ženské skupině, který samozřejmě musí mít velkou sílu...ale...

Esoterika kombinuje často mnoho různých nesourodých prvků, slibuje fantastické výsledky, přispívá k informačním šumům, svádí nepotvrzenými teoriemi do pochybných realit...

současný fenomén "koučů" a samozvaných "průvodců" je dle mého velice nešťastný... je důležité být velmi pozorný a kritický. Ověřovat veškeré informace z mnoha a mnoha kvalitních zdrojů- což je velmi těžké obzvlášť v duchovních otázkách. To si musíme totiž ověřovat jen vlastní zkušeností a pozorováním. Ale i v duchovních otázkách to lze dělat empiricky. (Hlavně pokorně a opatrně.)

-Doporučuji více neutrální a akademické zdroje, např. texty i přednášky od Anny Hogenové nebo text "Nenáboženská spiritualita" od Kamily Němečkové.

Celkově je velice důležité v tomto tématu "žena" nesklouznout k negativnímu klíšé- pozice oběti.

3. Vyjádření o plagiátorství

Studentka podle všeho vytvořila originální dílo, které jiné nekopíruje.

4. Navrhovaná známka a případný komentář

Vzhledem k pracovnímu nasazení a kvalitě provedení bych navrhovala VÝBORNĚ, bohužel zmíněné nedostatky v korektnosti a kritičnosti ke zdrojům mne vedou k hodnocení VELMI DOBŘE. (Bohužel se to z mé strany nedá relativizovat jako třeba věc vkusu, toto není otázkou "odlišného světónázoru", pokud pracujeme s tak elementárními symboly/tématy, musíme být velice opatrní a důslední a nepřispívat svým dílem k šíření případných chybných interpretací.)

Děkuji Veronice za projevenou důvěru, jsem ráda, že jsem jí mohla být oponentem.

Datum: 20. 5. 2022 Podpis: MgA. Sára Vaníček Milesson

Západočeská univerzita v Plzni

Doručeno: 23.05.2022

ZCU 013627/2022

listy: 3

přílohy:

druh:

zcupes150023c